

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POŚWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

Prenumerata wynosi Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnictwem do domów. Zagranicą, za kartami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednozpłatowy lub jego część: przed tekstem k. 40, za 2 i 3 kol. po k. 25, za 4 kol. po k. 15. Drożej ogłasza się po k. 5, a wroc. Najniższe ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50% wroc.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują kolejarstwo, kasa i biura ogłoszeń w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów oddzielnie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. Rękopisów nadających redakcja nie zwraca.

Print: w Zawierciu w katedrze p. Z. Habickiej i w Rakowie s.p.

Cena pojedynczego numeru kop. 3.

OGŁOSZENIE.

Administracja Dóbr „OSTROWY” Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia MICHAŁA ALEKSANDROWICZA podaje do wiadomości, że na terasach „Zęgorze” (przy s. Kłobuck), „Błachownia” (przy st. „Błachownia” dr. żel. Herby-Kielec) i „Kocin” gminy Rykenów — 9 wiorst od st. Rudniki dr. ż. W. W.) jest do sprzedaży gotowy materiał jako to: deski białe, i t. p. różnych wymiarów, prócz tego tartaki przy mają wszelkie obstalunki specjalne, poczynając od najmniejszych sum. Ceny bardzo umiarkowane — po za konkurencją. Z zamówieniami zwracać się należy bezpośrednio do zarządzających tartakami lub też do Administracji Dóbr poczt. st. Kłobuck. — Telefon № 305. Cenniki, na żądanie. 0371

2 ga Aleja № 38. Tel. № 497.

TEATR „URANJA”

Program od wtorku 17 do piątku 20 Czerwca 1913 r. (włącznie)

„Az do ostatniego kresu

Wybitny pełen wzruszających scen dramat z życia kobiety w 3-eh części. KRONIKA GAUMONT'A wypadki ostatniej chwili NIE POWIODŁO SIĘ znakomita komedia odeg. przez Włoskich artyst. RITTA — wspaniały dramat w kolorach I-iej części. JAK DŁUGO TRWA DAMSKA TOALETA — komiczne

NA SCENIE
NOWOŚCI! NOWOŚCI!
WYSTĘP SŁYNNEGO
TRANSFORMATORA
p. Armando AMBROZI
Który na 1 wiecórę wystąpi w 100 rolach.

II-ga Aleja № 43. „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO Najstarszy w Królestwie Telefon 4-77.

Program od soboty 14 do wtorku 17 Czerwca 1913 roku (włącznie).

CI, KTÓRZY ODCHODZĄ...

Wybitny dramat w 3 części, z życia lekarzy ze słyn. trag. włoskim E. LACCONI w roli głównej. Bombardowanie Janiny Jedyną zdejście z rat. iustru. jące okropności młoinowej wojny. Zbłąkane owieczki (homopja) Dziennik Pathe № 217 (apr. b)

Na Scenie: **Muszę mieć dziecko** Farsa w 1-ak. W FOTOPLASTYKONIE Wycieczka po Królestwie.

II-ga Aleja № 19. TEATR PARYSKI Kinematograf Telefon 884.

Program od wtorku 17 do piątku 20 Czerwca 1913 r. (włącznie).

Zdradziecka zasadzka

Wtrząsający dramat w 3-eh częściach. NAD PROGRAM: W KRAJU JEZIOR — natura NA SCENIE: pod artystycznym kierunkiem Fr. Stróżewskiego Nowości! Z teatru „MINIATUR” w Warszawie Nowości! WUJASZEK z PROWINCJI Farsa w jednym akcie NAD PROGRAM: Wystąpi Włodzimierz KARŁO ze swoim repert.

DENTYSTA Roman FILIPOWICZ „CHRZĘŚCIANIN” II-ga Aleja № 24 Telefon № 482. Przyjmuje od 9-1 i od 3-7 po pol.

A. DĘBIŃSKI Geometra przysięgły Teatrna 23 m. 14 parter telef. 802 Wykonuje wszelkie roboty Miernicze

Jedyny w Częstochowie LEKARZ DENTYSTA chrześcijanin STEFAN BARYLSKI Aleja II № 49 (Odeon) tel. 811. Leczenie. Zęby sztuczne. Wymywanie bez bólu. Przyjmuje 10-11 3-7 p. p.

Dla składów farb i dla malarzy Tinktura, Terabina i Sikatiwa Wroba majęca „Ostrowy” wianość Władzigo K. Michała Aleksandrowicza. Ceny bardzo przystępne. Zamówienia przyjmuje E. Dietrich ulica Szkolna 4, mieszkania 9 0703

Przedstawiciel fabryki T-wa Akc. „KAUCZUK” w Rydze AOK Poleca ze swego składu artykuły gumowe techniczne, chirurgiczne, gummy rowerowe obcasy gumowe.

Podania o przyjęcie DO MĘSKIEGO PRYWATNEGO SEMINARJUM DLA NAUCZYCIELI LUDOWYCH W URSYKOWIE. wraz z dokumentami (świadectwo szkoły, metryka, świadectwo powtórnego szczepienia ospy, piśmiennic zobowiązanie rodziców do regularnego wnoszenia opłaty szkolnej, zaświadczenie 2-eh osób wiarogodnych co do moralnego prowadzenia się kandydata i krótki własny życiorys) należy nadsyłać przed 15 sierpnia r. b. pod adresem: Warszawa, skrytka pocztowa № 377. Kandydaci na kurs I-y (w wieku lat 15-16) i na kurs II-gi (od lat 16-17) winni stawić się na egzamin w Ursynowie 27 sierpnia o godz. 8 rano. Kancelaria Seminarjum wysyła na każde żądanie program i warunki przyjęcia

PIWA-EXPORTOWE, PILZEŃSKIE, STOŁOWE, FENIX-K. SZWEDE — CZĘSTOCHOWA

Oddział Rolniczy Braci Skalmierskich

Dostawa narzędzi rolniczych i nawozów sztucznych z pierwszorzędnych źródeł na — dogodnych warunkach. —

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski WYKONUJE RZEZBY PAMIĘKI, ROBOTY MOSAFLAKI I KOŚCIELNE. 119
Częstochowa Aleja III-cia dom własny Egz. od r. 1887. Telef. 260
Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. Ceny Najprzystępniejsza.

WYSTAWA SZTUK PIĘKNYCH

w Częstochowie, Teatralna № 11, otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w sobotę, niedzielę i święta do 8 w

Rzemieślnik

a urzędnik.

Nie tylko u nas istnieją jeszcze fałszywy wstyd pracy. Nie tylko u nas rzemiosła znajdują się jeszcze we względnie poniższym i ambicja zostania „urzędnikiem” zwycięża widoki powodzenia i dobrobytu, osiągniętego pracą rzemieślniczą. I gdzieindziej słychać podobne utyskiwania.

Świeżo jedno z pism niemieckich zadało sobie trud zestawienia porównawczego dochodów murarza z dochodami sędziego.

Według tych obliczeń murarz zaczyna naukę swą w 14 roku życia i już w pierwszym roku, jako termalator, zarabia 15 fenigów, w drugim — 25, a w trzecim — 35 fenigów za godzinę. W latach następnych zarobek jego zwiększa się na 65 fenigów za godzinę. Od 20 roku życia otrzymuje całkowity zarobek czeladnika wynoszący 67 fenigów za godzinę. W 21 i 22 roku życia służy w wojsku wobec czego nic w tym czasie nie zarabia. Następnie znów zarabia, jak poprzednio.

Kto chce być sędzią, musi złożyć egzamin dojrzałości, mieć więcej w 20 roku życia. W uniwersytecie studjuje co najmniej 3 i pół roku. W tym czasie przypada mu rok służby wojskowej. Następnie półtora roku musi pracować bez zapłaty. W dalszym ciągu służby przygotowawczej otrzymuje przez półtrzecia roku 1200 marek rocznie, jako asesor sądowy znów 1200 marek, następnie przez 2—3 lata 2400 marek, potem 1—2 lat po 3000 m., a w końcu 3,600 marek. Do tej pensji dochodzi 300 marek rocznie na mieszkanie. W tym czasie, jeżeli wszystko szło mu dobrze, otrzymuje stanowisko sędziego, licząc 35 lat.

Do tego czasu zarobił ogółem 18300 marek, podczas gdy murarz zarobił 26115 marek, już z odliczeniem czasu zimowego, w którym murarz nic nie zarabia.

A przecież koszty wykształcenia sędziego wynoszą 17900 marek, t. j. tyle, ile w pierwszych latach urzędowania aż do 35 roku życia zarobił. Znaczy to, że do 35 roku życia przyszedł sędzia nie miał żadnego zarobku. Dopiero od tego czasu zarabia we właściwym tego słowa znaczeniu, ale dopiero w 45 roku życia zarobił ogółem tyle, ile od tego czasu zarobił murarz.

Podobne obliczenie, z niewielkiemi względnie zmianami, wypadłoby i dla naszych stosunków. Tylko u nas sprawa tem gorzej się przedstawia, że karjera urzędnicza jest prawie dla młodzieży naszej niedostępna, wyjąwszy najniższe stanowiska. Pomimo to, obrzymsza liczba młodzieży przekłada stanowisko i byt „urzędnika” przydatnego nad pracę i dobrobyt rzemieślnika. G. P.

Prowincja a antysemityzm.

W sprawie ostatnio poruszonej przez „Gazetę Częstochowską” artykulem „Giermkowie egotizmu i clemnoty” zabiera głos warszawski „Naród—Wiadomość Codzienna”. W niedzielnym № 136 tego pisma pod tytułem „Prowincja a antysemityzm” czytamy, co następuje:

Jedna Warszawa, co się może pozyczycić wspaniałymi rezultatami w dziedzinie samoobrony przed żydowskim zailewem. Prowincja zaś nie reaguje, a przynajmniej słabo, na ten odruch duszy polskiej, dążącej do większego usamodzielnienia się w dziedzinie społeczno-ekonomicznej, do wyemancypowania się z pod zależności od umysłowego „ghetto” całej czeredy żydowskich pismaków, plujących na największe świętości narodu: wiarę i język ojczysty.

Wyraz tej uległości dla wszechmogącego Judy znajdujemy nawet na łamach pism polskich, które choć językiem naszym piśnane, ducha mają słazczego względem tych, którzy nam nie szczedzą na łamach żargonowej bibuly epitetów „ganeł” (złodzieje).

Mówię tu o „Gazecie Częstochowskiej”, która pozarodziwszy widocznie laurów „Kurjerowi Polskiemu”, krzącemu kopją: w obronie „uciśnianych” żydów w nr. 99 w artykule „Giermkowie egotizmu i clemnoty”, postarała się rach samoobrony, a szczególnie jego korzyfenszów podciągając pod miarę „giermków egotizmu i clemnoty”. Więc nie wolno nam się skupiać, nie wolno myśleć o sobie, nie wolno usuwać pasorczyta, nie wolno zapobiedz gangrenie. Dziś postęp, wola „Gazety Częst.”, a „pojęcia średniowieczne przystają jak bańka mydlana”. Czyż średniowiecze całe w zczambul potępić nam trzeba, śmielem wątpić; czy przez nie „Gazeta” chce widzieć sferę pojęć religijnych — to samo, boć od czasu do czasu w swych artykułach chciałyby być w zgodzie z katolicyzmem.

Te średniowieczne zapatorywania stoją „Gazecie” kością w gardle, te wszelkie „anty” są, jej zdaniem, owocem clemnoty średniowiecznej, urąganiem prawom Bożym i ludzkim. A więc antysemityzm, którego istotę dobrze znamy, antyalkoholizm, antyepikureizm, antydekadentyzm mamy podciągać pod urąganie prawom bosko ludzkim?

Gazeta powiada, że żydzi przez pracę i oszczędność stali się z pachciarzów milionerami. Gorzka ironja losów! Cóż sami pachciarze, których apoteozę tak barwnie stroi „Gazeta”, nie byli przyczyną upadku obywatelstwa wiejskiego, nie byli lichwiarzami ciągnącymi w procentcie z wieśniaka co posiadał w swej stodole, oborze i chałupie? Więc nie praca i oszczędność potworzyła Rotachildów, ale spryit gazefczaraki, umiejętność podjęcia człowieka ze słabej strony jego jestestwa, oto źródło bogactw, któremi wzięli w swe posiadanie prawie wszystkie rządy Zachodniej Europy. Oni dyktują prawa monarchom, mętom sta-

nu; politykom, głodom; a wszystko to robią w imię dewizy: „Jeden żydowski Jehowa i jeden naród jego wybrany, wszyscy inni to tylko siła robocza, która ma tworzyć to, co oni skupiać powinni!”

Walczyc w imię samoobrony narodowej środkami etycznymi musimy, tego nam nikt zabronić nie może, to leży wprost w naturze społeczeństw. Ten, któryby tej walce chciał tamę postawić, nie ostoi się, pójdzie na duo i jako osad doń przylgnie.

Nie pomogą więc wolania giermków „postępu”, którzy nie „wyciągającej z kurzu średniowiecznych zapatorywań i nie ubierają ich w złote ramy idei”, krzyk ich nie nawróci „powrotniej fałsi”, która przeć będzie naprzód, pomimo wytęzonych ich piersi wysiłków. *Wacław Wit.* Częstochowa 14—6—13.

Z Przystajni.

(Koresp. własna „Gonia Częst.”) **Z działalności Kółka Rolniczego w Przystajni.**

Na majowym mieszczeniu zebrała mieszocowe kółko Rolnicze, na włoskie kisrowaika kółka ks. Stawickiego, jednogłose postanowiono utworzyć w Przystajni Stowarzyszenie spozrywczego sklep spozirkowy z udziałami po 100 rb. — Z chwila otwarciu owego sklepu Kółko rolnicze będzie sprowadzało dla członków swoich tylko nawozy sztuczne, nasionia i narządzia rolnicze, koks i węgiel kamienny; w reszcie zaś towarów członkowie kółka zaopatrywać się będą w sklepie stowarzyszenia spozrywczego, do którego wejdzie z osobnym Zarządem prawdopodobnie większość członków kółka. Tym sposobem kółko, pozbywszy się kłopotów ze sprowadzaniem różnorodnych towarów dla swoich członków, będzie mogło więcej czasu i energii poświęcić na sprawy czysto rolnicze. Jeden z tatejszej młodzieży upatrzony na przyszłego sklepowego w stowarzyszeniu, posiadający odpowiednie kwalifikacje został wysłany od 1-go Czerwca do Szymonowa na 5 miesięczne kursy handlowe, których zadaniem jest właśnie wytworzenie zastępu pracowników, należycie przygotowanych do prowadzenia różnorodnych spółek handlowych wiejskich lub do zajęcia w takich posad odpowiedzialnych. Stowarzyszenie spozrywcz. w Przystajni będzie jednocześnie utrzymywało herbarciarnię.

Na czerwcowym zebraniu kółka rolniczego w Przystajni radzono nad drugim niemieckim waznym projektem kierownika kółka, miałowaniem nad założeniem w Przystajni oddzielnego stowarzyszenia do handlu zbożem. Stowarzyszenie kupowałooby zboże i takowe, zawarywały odpowiadają umowę z młynarzami, przebrałoby na mąkę lub pieczywo we własnej spótkowej plekarni. Ten ostatni projekt, jako rzecz w tych stronach zupełnie nowa i niepraktykowa na razie małej znajduje zwolenników.

Odpowiedni gmach, który pomieszczyłby instytucję, o których wyżej wspominałem buduje się już od kilkunastu tygodni na rynku w Przystajni.

Z Radomska.

— **Wyrodni synowie.** We wsi Pioszów, w pow. radomskim do mieszkała wdowa W. Lubasińskiej wieczorem wdarło się dwóch zamaskowanych drabów, którzy grożąc rewolwerami zażądali wydania pieniędzy. Wystraszona biedaczka wręczyła drabom ostatnie 25 rb. i kilka kopiejek. Bandyci zabiegli.

Jak wykazało śledztwo prowadzone przez starszego strażnika Jewtuszenkę, sprawcami napadu byli wie ofiary Antoni lat 25 i Władysław lat 22. Napastników osadzono pod kluczem. A k r.

Z Kamienicy Polskiej.

(Koresp. własna „Gonia Częst.”) **— Chrześcijańska fabryka niel.**

Z dalem i czerwca r. b. p. Jan Bielőbradek i Artur Rychter puścili w ruch w Kamienicy Polskiej fabrykę aliel. Znaczący należy, że fabryka jest urządzona wzorowo i według najnowszych ułoskonałel, materiał wyrabiający odznaczają się silnością i nie ustępującej w niczem zagranicznym nielom.

— Z wyborów gminnych.

Na następnem trzechlecie utrzymany na stanowisku większością głosów wójt Ludwik Ciaccia. W tym tygodniu odbędzie się wybory na sołtysów, we wszystkich wioskach.

— Ze straży ogniowej.

Komendant strazy p. Br. Bielőbradek ofiarował 200 rb. na budowę szopy i wlezy do gimnastyki strażackiej, która niebawem stanie kosztem 600 rubli.

— Wielka ogielniola.

Grono osób z Kamienicy Polskiej, Poczepsnej i Warszawy założyło w Osiinach pod Poczepsną ceglinalię parową na wielką skalę, gdzie będzie wyrabiana ogielotrwała cegła, drewno, dachówka etc. Fabryka jest już na ukończeniu.

— Nowe szkoły.

Z rokiem szkolnym nauczycielka p. Seniako zakłada w Kamienicy Polskiej szkołę prywatną jednoklasową. Odczuwają się tu duża potrzeba drogiej szkółki dla dzieci górników.

— Nowe kółko ziemianek.

W niedzielę zawiązało się tu kółko ziemianek. Na organizacyjne zebranie przyszył prelegent z Częstochowy.

Telegramy.

Kryzys bałkański.

Białogród 16. Pogłoski o kryzysie ministerjalnym są przedwstępne. Mówią, że kryzysa nie będzie.

Rzym 16. Urzędowa „Tribuna” w sprawie interwencji rosyjskiej w celu pogodzenia Bułgari z Serbią, przytacza ostrą uwagę prasy austrjackiej i zaznacza, że swej strazy trójstronnej zgody bułgarsko-serbskiej, podobnie Bułgaria na mocy wartywki u nowy bałkańskiej zgła zwiększenia terytorku na bułgarskiego Macedonję, zaś Serbia chce otrzymać terytorka granicze przyległe do Grecji. W tych warunkach Rosja, która jest jednokowo zyciwała dla wszystkich naro-

— To znaczy, że będziesz w niej grzebał całe życie. Warto było się ucylić!

— Wykształcenie pozwoli mi lepiej badać i silniej odczuwać otaczające mię piękności. Zamiatowanie w naukach przyrodniczych przysła mi się w gospodarstwie, a ulubionych autorów algidzie i wleżką, jak w lesie, nie czytani przyjemnością.

— Czytanie po łaciule, oczyszczanie z chwastu trawy, zbieranie kamieni, łapanie much, wszystko to nazywam próźniactwem — odpowiadała mu pani Loysel.

— Daj mi pokój—przerwał mał.— Zebrałiśmy majątek na to, żeby go oższe dzieci wedle swego upodobania używały. A może to i nieźle chleć iść wydeptaną przez przedków ścieżką, choć to teraz nie w modzie.

— Jak ci się podobal—wykrzykiwała ambitia matka z rozpaczą, że nigdy jej zrozumieć nie mogą — Trzymaj sobie swego syna za piągiem. Moja córka inoich będzie przekoała... już ja w tem jestem!

Potem, pomyślawszy, że jej córka Cecylja, była zbyt wątłą i nieładną, że by mogła marzyć o wydanu jej zamąż, odpowiednio do swych dumnych pragnień, zaczęła gorzko płakać.

— Dlaczego jestem tak nieszczęśliwą w czasach, kiedy najbiedniejsi wybijają się ponad stan swych rodziców i często ośmieszają się zbytkiem pretenzji! (d. c. n.)

POWRÓT.

Z francuskiego.

I.
Niemia większej przyjemności nad wrażenie, jakiego doznaje dobry jeździec, puszczający się galopem na dziełnym koniu, po równej, ubitej drodze, w chwili kiedy słońce, wynurzając się z po-za mgły, oślaniającej jeszcze gdzieś niedługo błękit nieba, zaczyna przegładzać się załotnie i migotać tysiącem barw w kropkach rosy, błyszczącej na płotach pokrytych kwieciami, na trawie, wycielającej rowy, na gałęziach, podtrzymujących gałazda szczeblotliwych płaski, gdy tymczasem zdala dochodzi doń przelagły ryk bydła, odbijający się donośnie w czystej atmosferze. Reżwym powiewesoło twarz muska; silna woń, spotęgowana świeżością nocy, wlatnia się z łak dopiero co skończonych i upaja zdrowiem, wlewając w pierś nowe życie, górające silnem tętnem w otaczającej naturze. Dzień obcuje być tak piękny! Zdaje się, że każda godzina musi nam przynieść tylko radość; w podobnej chwili, serce najbardziej zyciowego człowieka napełnia się jakąś rzetwą wesolocią, jak serce studenta, otwierającego oczy w pierwszy dzień wakacji. Ośm Stefan Loysel wcale nie był, użytym, i tak, jak w otaczającej go bujnej

naturze, i w jego żyłach płynął nadmiar soków żywotnych, a na pięknej, o szczerem wyrazie twarzy, promieniowała młodość. Wszystkie wrodzone przedmioty jego duszy, jak szczeroci, ufnoci, zapal, nie były dotąd zadrągnięte, jeszcze ich nie dotknęło gorzkie doświadczenie życia.

Po skończeniu wyższej szkoły, wrócił do zagrody domowej i z zamiłowaniem oddał się nauce gospodarstwa, kierując jednocześnie znacznym bardzo majątkiem, powiększającym się z dalem każdym. Jedynem bowiem marzeniem wieśniaka jest kupowanie ziemi nieustannie, kupowanie jej zawsze; a ojciec Stefan, mimo znaczenia, nabytego bogactwem, w gruncie pozostał najwiczajniejszym wieśniakiem.

Zaledwie trzy pokolenia oddzielały go od dziada, prostego wyrobalka, niemającego czytać, który ciężką, w pocie czoła pracą, dorobił się dzierżawy niewielkiego folwarku. Dziadem jego wiodło się na dzierżawie świetnie, i wkrótce, za grosz, zdobyty mazołem i oszczędnością, kupił folwark od zurjunowanego panka, który bułazaczem zyciem roztrwonil ojcowiznę proz do przodków. Już od pół wieku rodzina Loyselów zaliczała się w okolicy do powag, ale dopiero Stefan, pierwszy w tym rodzie, łączył bogactwo z wykształceniem, gdyż skończył uniwersytet, o czym ojciec głośno rozpowiadał, i co go czyniło dumny; do troski bowiem o powiększenie majątku dołączyła się ambicja, która go zniewo-

liła do rozwiązania woreczka na dość kosztowne utrzymanie swego syna w Paryżu.

— Ten przynajmniej—mówił sam do siebie—będzie narówni z najwyższymi; będzie się umiał znaleźć w świecie.

Światem dia panu Wilhelma Loysela był sąsiedni zamek, gdzie nieboszczyk baron de Souvray, daleko mniej od niego bogaty, przyjmował go zawsze z pańska, z chłodną grzecznością, chociaż nieraz brał pieniądze od dawnego dzierżawcy, których mu ten pozyczał, w nadziei, że oddana baronowi przysługa postawi go z nim na równi. Wszystkie zachcianki próźności, przyćmiemające jego z natury prawy charakter, rodziły się z podsepietów żony. Pani Loysel była córka karczmarza z Fontainebleau, zrobiła więc nielada poświęcenie, zakopując się na wsi. Po trzydziestu latach małżeństwa, jeszcze nie mogła tego przeboleć i rozpacziała nad uporem syna, który w myśli, co prawda tajemną, ojca, nie chciał zostać rejentem, ani adwokatem.

— Nienawidzę pieniaczwa — powtarzał.

— Więc obrierz jaki inny stan.

— A to na co, kiedy mogę żyć wedle upodobania?

— To jest zbyt próźniactwo.

— Przekonasz się, mam, że nie; lubię się zajmować uprawą ziemi, jestem bowiem przekonany, że ziemia może nam wszystko dać i wszystkiego nas nauczyć.

Szampanskie LOUIS DE BARY

Pożar fabryki.

Wczoraj o godz. 11 przed południem trąbki alarmowe rozniosły po Częstochowie wieść o pożarze. Krzyżowały się pytania, mówiono, iż płoną solarnie, lecz jak się okazało ogień ogarnął jedną z fabryk w najgłębszej zabudowanej dzielnicy, bowiem leżąca od dwudziestu dwóch lat fabrykę zapiek, przy ul. Ogrodowej 40, należąca ostatnio do W. A. Lapszyna, posiadającego niejako monopol na przemysł zapiekowy w Cesarstwie i Królestwie Polskiem.

Pożar powstał w kotłowni, gdzie zapaliła się belka od wentylatora elektrycznego. Plomień z błyskawiczną szybkością przeszył się po pomoście drewnianym na sąsiadującą z nią pudełkarnię a następnie na pakownię, które mimo wyjątkowej akcji Czyst. Straży ogólniejszej (pierwsza stanęła do apelu), Straży ogn. ochotn. fabr. „Częstochowianka“, z huty „Paulina“ na Wyczerpach, z fabryki guzików Grossmana oraz kilku parowozów kolei w.w. z pp. Szejbowskiem i Gładzowskiem — uległy doścignętemu zniszczeniu.

Ocalała jednak siarka i fosfor, przechowywane w specjalnych piwnicach oraz magazyn w gotowym towarom. Jest to niezaprzeczona zasługa przybyłych na ratunek straży zwłaszcza częstochowskiej Straży ogn. ochotniczej, co niniejszym podkreślamy.

Spalona fabryka została założoną przez Karola Geblię i Juliusza Hucha w 1881 r. W 1910 r. w listopadzie przeszła na własność Tow. Akc. w Tomaszowie Rawskim pf. Sachs i Plesch, które, zamknawszy tomaszowską fabrykę, znacznie powiększyły nowonabytą w Częstochowie.

Obecny właściciel dotkniętej pożogą fabryki nabył ją w d. 14 stycznia 1912 roku.

Straty wyrządzone pożarem wynoszą do 150,000 rb. Nadto dyrektorowi fabryki sponęła biblioteka, wartość 5,000 rubli.

Fabryka, której produkcja dzienna wynosiła 350,000 pudełek, zatrudniała 300 osób przeważnie kobiet. Na razie pozostały one bez chleba, lecz, jak należy przypuszczać, nie na długo, bowiem wiadomościom telegraficznie o wypadku główny akcjonariusz fabryki — p. Ignacy Sachs — przyjechał niebawem pospieszonym pociągiem do Częstochowy i, jak się dowiadujemy z wiarogodnego źródła, wydał polecenie jaknajspieszniejszego posuszenia w ruch ocalałych kilku maszyn, celem przyśpieszenia z pomocą robotnikom.

Nadto p. Ignacy Sachs konferował już wczoraj z właścicielem biura budowlanego p. A. Bahlem — w sprawie odbudowania fabryki.

Podczas akcji ratunkowej 9 strażaków z pośród czyst. Straży ogn. ochotn. a mianowicie p.p: B. Gorzałek, Rogulski, Nowakowski i Inni ulegli oparzeniom oraz pokaleczeniu rąk.

Podobny los spotkał strażaka z fabryki „Częstochowianka“ oraz dwóch robotników, pomagających strażakom. Wszystkim poszwankowanym udzielił pomocy felczyerzy częstoch. Straży ogn. ochotn. bracia R. i S. Teichner.

Czyst. straż ogn. ochotn. ukończyła pracę o g. 4 i pół, lecz dla bezpieczeństwa pozostawiono w fabryce 4 oddział straży pod wodzą nac. Zielińskiego.

Kafie i roboty zdunskie
L. NIEPRZECKI i S-ka
w Częstochowie,
Teatrulaz 24, telefon 321.

RHONIKA.

Konsekracja Arcybiskupa.

Obrzędu konsekracji J. E. arcybiskupa warszawskiego, ks. Kakowskiego dopełnił w Petersburgu w kościele św. Katarzyny J. E. biskup kujawsko-kaliski, ks. Stanisław Zdzitowiecki. Konsekrantami będą: J. E. biskup sufragan żytomierski, ks. Longin Zarowicki i J. E. biskup sufragan mobyliwski, ks. Jan Ciepłak.

Aresztowania ziemianek.
Dziś, we wtorek 17 bm. o g. 1 pp. w sali biblioteki parafialnej św. Zygmunta odbędzie się zwyczajne miesięczne zebranie częstochowsk. Koła Ziemianek.

Wybory w gminach.
Dziś, we wtorek 17 bm. o g. 1 pp. w gm. Rędziny odbędą się wybory

sejdowego gminnego oraz Zarządu kasy pożyczkowej — oszczędnościowej.

Jutro we środę 18 czerwca o g. 12 w poł., w gm. Mykanów odbędą się wybory sejdowej i lawnika oraz Zarządu kasy pożyczkowej — oszczędnościowej.

Odczyt niedzielny.
Ciesząc się tak obryzmyl powodem odczytu p. Adama Kozłarskiego o „Ziemii świętej“ będą powtórzone w niedzielę 22 b. m. w „Ognisku Robotniczym“ o godz. 3 po poł. Na dzień ten, jak słyszeliśmy zakupują gremjalnie bilety dla swych robotników wszystkie niemal fabryki częstochowskie.

Z 2 kolonii letnich.
W d. 28 czerwca odbył się wyjazd dzieci na kolonie letnie do Łojek. Wybrano 25 dziewcząt, zbadanych przez dr. Szaniawskiego i dr. Wasilewskiego, za co kolonia skłaja serdeczną podziękę.

Z Częst. Tow. Rolniczego.
Na ostatnim zebraniu Zarządu Częstochowskiego Towarzystwa Rolniczego odbytem w piątek 6 b. m. uchwalono pomieszczenie Towarzystwa odczytów do Stowarzyszenia i przelać je z dniem 1 lipca br. z ul. Krakowskiej nr. 1 do nowego lokalu, który obrano w śródmieściu.

Osobiste.
Przez sobotę i niedzielę bawił w naszym mieście znany muzyk p. Stefan Jakubowicz, który odegrał partię fortepianową do „Witoloraudy“; w sobotę na koncercie na gimnazjum G. Koźmińskiego i w niedzielę na popisie Szkoły Muzycznej.

W Sprawie „Wesela“.

Od naszego stałego recenzenta muzycznego otrzymaliśmy następujące wyjaśnienie:

Niniejszem oświadczam, że zdanie, jakoby utwór p. W. Powiadowskiego „oparty był na najpopularniejszych motywach“ — nie pochodzi od recenzenta, lecz jest zwykłą informacją, poaną do kroniki przez jednego z współpracowników redakcji.

Z drugiej zaś strony, nie widzę w wyrażeniu tem żadnego zarzut fachowego, bo nie jest ujną oprzeć utwór na pewnych określonych motywach, co nie dowodzi bynajmniej podawania obcych lub znanych motywów za swoje. Toż Bach, Chopin, (Scherzo b-mol, „Lulajże Jezuniu“) i inni — chcą zaznaczyć swą odrębność narodową — obficie czerpali ze skarbnicy pieśni rodzimnej — co dla muzyka, posiadającego głębszą wiedzę kontrapunktyczną i harmoniczną, stanowi zaletę właśnie. Bo zaletą jest stworzyć na swojskim motywie, przedstawiając go w coraz to bogatszej szacie kombinacji technicznych i urabiając w ten sposób myśl nową i interesującą.

Ostatni koncert Namyśłowski.

Wczorajszy koncert znakomitej orkiestry Namyśłowskiego cieszył się niezwykłym powodzeniem, w części pierwszej odegrano utwory Kurpińskiego, Namyśłowskiego i innych. W części drugiej „Uroczystego marsza“ L. Wawrzynowicza, opartego na motywach prastarej pieśni „Boga Rodzica“, gdzie w warjacjach pierwszej i drugiej praeowal temat ukryty jest w głosach środkówowych głosy skrajne tworzą myśl i melodię całkiem oryginalną. Piękną i poważną również kompozycją jest „Grąjek“ K. Namyśłowskiego. Druga Suita „Peregyn“ E. Griega stanowiła „clou“ wieczora. Koncert zakończyły utwory Spendiarowa, Z. Noskowskiego i K. Namyśłowskiego. Orkiestra jedzie obecnie na koncerty do Sosnowca, które odbędą się będą w Zacziszu. mel.

Dzisiejszy beneficj.
Dziś więc w teatrze „Paryskim“ na beneficj sympatycznego artysty p. Jana Tomaszewskiego jirzym japońską, sztukę p.t. „Tajfun“, której założenie osnute na życiu japończyków w Europie winno być wskazaniem dla naszej młodzieży, tuszymy też nadzieję, iż tak osoba beneficjanta — jak i sam „Tajfun“ złączą publiczność do teatru „Paryskiego“ licząc na dobro.

Sprawa Bispinga.
Ponieważ pomocnik naczelnika petersburskiego wydziału śledczego p. Marszałk zdobył niektóre nowe dane w sprawie zabójstwa ks. Druckiego Lubeckiego i materiał ten zabrał ze sobą do Petersburga bez uprzedniego porozumienia się z prowadzącym śledztwo członkiem sądu p. Bezmielowym, prezo p. Bezmielow zwrócił się do sędziego śledczego petersburskiego sądu okręgowego, aby ten zbadał p. Marszałka

4. 1 p.
Sabina Jarkiewicz
Opatrzona św. Sakramentami zasnęła w Bogu d. 16 czerwca r. b. w 18 wiośnie swego życia
Wyprowadzenie zwłok z domu p. Blichnickiego na Ostatnim Grozie do kościoła św. Zygmunta odbędzie się w środę 18 b. m. o godz. 9 rano, a po zakończeniu nabożeństwa pogrzeb tegoż dnia o godz. 10 rano na cmentarzu parafialnym. Na smutno to obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych pogrzeban w głębokim smutku.
Matka, brat i rodzina.

w charakterze świadka oraz aby zdobyte dowody rzeczowe dołączono do ogólnego śledztwa.

Ządanie p. Bezmielowa poparł prokurator Herszelman, który ze swej strony zwrócił się do prokuratora sądu petersburskiego, by osobiście zajął się tą sprawą.

Choroba Ronikiera.

Prokurator Sądu Okręgowego Warszawskiego odezwał z datą dnia onegdajszego zawiadomil inspektora więzień, iż wobec rozwijającej się u hr. Bohda na Ronikiera choroby wiaten on był natychmiast przeniesiony do szpitala więziennego.

Pod pociągami.

Wczoraj o g. 5 rano na 24-letniego Walentę z Kamienicy Polskiej jadącego motocyklem po moście na t. w. Bugaju z Częstochową wpadł pociąg osobowy. Walenta, którego przewieziono na kurację do szpitala w Zawierciu, odniósł ciężkie obrażenia na całym ciele. Stan jego jest groźny.

Zatwierdzone plany.

Piotrkowski sąd gubernialny zatwierdził następujące plany: Bronisława Morawskiego (Jasna 21) plan dwupiętrowego domu mieszkalnego z suterynami oraz piętrowej oficyny; 2) Augusta Aleria (Hambertowska 27) — piętrowego domu mieszkalnego z suterynami.

Zmiana parafji.

Ministerjum spraw wewnętrznych pozwoliło na połączenie mieszkańców wsi Przedkocin w gm. Mykanów (parafja Mykanów) do parafji Cykarzew w tejże gminie.

Z komisji tech.-budowlanej.

Na skutek prośby p. Wł. Strzeleckiego komisja techniczno-budowlana dokona oględzin budynku dawnej panoramy — gdzie będzie urządzone kinematograf.

Zaliczenia.

- W dniu wczorajszym wpłynęły i są do zaliczowania na kolei W.-W. następujące zaliczenia:
- Nr. nr. zaliczeń pospiesznych krajowych: 4620 4649 4637 4626 4643 4578 4639
 - Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych krajowych: 5483 6690 6614 6623 6652 6672 6695 6712 6723 6729 6749 6766 6767 6772 6778 6812 6807 6877 6909 6963
 - Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych bezpośrednich — 3952 3925 2953 2969 3000 3018 3026 3061 3065 3080 3071 3076 30154 30184 30206 30207 30913 30224 30308 30311 30324 30326 30338 30446 30504 19360 29580 30542
 - Nr. nr. zaliczeń pospiesznych bezpośrednich: — 105 130 132

PRZEBOJEM.

Jak donosi lwowski miesięcznik „Bojko“ w nr. 6 z d. 1 bm., — tydził warszawscy w odpowiedzi na bojko w Królestwie Polskiem — postanowili wykupić wszystkie domy w Warszawie z rąk katolików i w tym celu pozycyli starania, rezultatem których dwa banki t. zw. ziemskie: charkowski i besarabski mają złożyć w najbliższym czasie swe filie w Warszawie. Banki te będą użyć całą długoterminowych pożyczek hipotecznych na domy, aby ułatwić zysom przeprowadzenie tej akcji.

Odpowiedzi od Redakcji.

Stawemu pronomatorowi.
Hurtno kapelusze nabywać najlepiej w fabrykach. Z chrześcijańskich fabryk najbardziej znaną jest w Łodzi pf. Geppert ul. Piotrkowska róg Zawadzkiej. Co do innych źródeł poinformuje pana najchętniej pierwszy lepszy sklep z kapelusiami w Warszawie.

Paszczorowi. Zełche pan wpisać skargę swą do księgi zażaleń lub zwrócić się do wyższej władzy zandarmeryjnej — nam pisać o tem niewolno.

OFIARY.

Cichej niedoli do uznania redakcji — Ewa rb. 5.
Reperturn Teatru Polskiego w Warszawie.
Wtorek 17. „Lilje“.
Środa 18. „Lilje“.
Czwartek 19. „Lilje“.

" POKOST "
C. Ch. Szmidta w Rydze
 oraz wszelkiego rodzaju
Farby i Gips
 Poleca: Skład Materiałów
 Aptecznych i Farb u
WACŁAWA ORŁA
 w Częstochowie, III Aleja 46.

Wyprowadź rowerów i wszystkich do nich części po cenach zniżonych, w zakładzie ślusarskim T. Kurasiawicza
 Szkolna Nr. 15. Telefonu Nr. 353

DO SPRZEDANIA
 po zwiniętej fabryce guzików drewnianych lokomobil. 16 konna, krajczaga, 5 kompletów tokarskich, transmisje szajby żelazne, 5 łożebnów 2 szrubosłaki, gilosze. 150 szt. drewnianych i różne narzędzia ślusarskie, wszystko w dobrym stanie i w cenach dostępnych. Przydatne dla fabryk wyrobów celuloidowych i wszelkich innych przedsiębiorstw. Wiadomość u p. Zdziennickiego, Szkolna 32 od godz. 8 do 12 w poł.

Do sprzedania
 para rosłych waiachów, 4 i 6 lat, bez wad. Cena 475 rub. Wiadomość: Częstochowa, Hotel Angielski, u fornała Józefa.

Blisko Jasnej Góry
 sprzedam piękny ogród 4-oh morgowy 400 — dzian owocowych — sadzawka dom o 12 mieszkanich studnia w podwórzu i stajnie na bar dzo dogodnych warunkach Wiadomość od godziny 10 rano do 6 po poł. Wieluńska 25. 114

Lokale 4 pokoje
 kuchnia, łazienka wodociąg słoneczne suche i ciepło do wynajęcia II Aleja Nr. 23. 82

Sklep
 do wynajęcia może być z urządzeniem ulica Stodolna № 18. 140

Resztki
 wełniane i bawełniane sprzedaje tania Michałska, Mikołajewska Nr. 12 m. 22. 00

3, 2 pokoje
 z wygodami 2 pokoje umiarkowane sklep 2 okna z mieszkanicem lub bez pokój z kuchnią 3-a Aleja Nr. 60. 128

Z powodu
 zmiany interesu sprzedam sklep z kawiarnią blisko Jasnej Góry wls domostwo 2 Aleja 24 J. Drogosz w oficyjnie. 97

Rządów
 ze świadectwami i posłańców ministrowych z kaucją potrzebną zaraz Kantor Służby Teatralna 45 w Częstochowie. 94

3, 2 pokoje
 z wygodami 2 pokoje umiarkowane sklep 2 okna z mieszkanicem lub bez pokój z kuchnią 3-a Aleja Nr. 60. 128

Z powodu
 zmiany interesu sprzedam sklep z kawiarnią blisko Jasnej Góry wls domostwo 2 Aleja 24 J. Drogosz w oficyjnie. 97

Rządów
 ze świadectwami i posłańców ministrowych z kaucją potrzebną zaraz Kantor Służby Teatralna 45 w Częstochowie. 94

Zgubiono
 weksel firmy Paszeka używany do sprzedania, stawiony 8 oserwowa na stoły — sześciąg, szafki, 30 zławiony F. Michotka i ska żelazna stoły — do sprząwania przez niego płatny z podziernika uprasza się o zwrot. Zastrzeżenie zrobiono. 159

Sprzedam
 sklep spożywczy z powodzeniem w Rydze ul. Krawieckiej 16 — 151

Do wynajęcia
 pokój z kuchnią ul. Zielona № 27. 128

Z powodu
 wyjazdu sklep spożywczy dystrybucyjny z ładnem urządzeniem sprzedam tanio zaraz. ul. św. Barbary nr. 20. 142

KRAWIEC
Chrześcijańska pracownia
 Najlepiej najtaniej wykonywa
PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wincentego Marksa
 ul. Ogrodowa № 26.
 vis à vis Nowego kościoła św. Rodziny.

Jest do sprzedania
 księgarnia dobrze prosperująca w fabrycznej miejscowości Wiadomość w Administracji „Gońca“.

Piwiarnia do sprzedania z powodu zmiany interesu. Rynek Wieluński nr. 7. 124

Brześć
 1910 r.
A. T. Filippowej Gaim - S. Koster
 jest nadzwyczajnym środkiem leczącym bardzo prędko i skutecznie

EGZEMĘ,
 Lieżaje, Wysypki, Pryszczki, Oparzenia i t. p. Śwędzenie i ból przechodzący natychmiast. Stoik 1 rb. kop. 50. Kantor A. T. Filippowej pozostaje nadal. S-Petersburg, Kazanska № 26 w bel-etażu.

i żadnych innych oddziałów niema Wysyła się za zaliczeniem pocztowym stosownie do taryfy pocztowej W sprzedaży znajduje się doskonale mydło „Lain“, skutecznie usuwające wady skóry, cena kawatka kop. 75, pół tuzina Rub. 4.— Preparat higieniczny „Lain“ pudełko Rb. 1.— Krem do twarzy „Lain“ stoik Rb. 2.— Zbiór ziół do użycia wewnętrznego cena Rb. 150.— Znak handlowy zatwierdzony jest przez rząd za № 1792, bez którego „Lain“ jest falsyfikatem. — Powyższe preparaty dostac można w aptekach i składach aptecznych. Wyłączni reprezentanci na królestwo Polskie i Litwę. **L. i S. Sander,** Warszawa, Plac Św. Aleksandra № 13, — telefon 161 — 43.

Żądać wszędzie. POPIERAJMY SWOJA DOSKONAŁĄ PASTĘ DO OBUWIA
BON-TON
 Która dobrocią przewyższa wszystkie zagraniczne. Wyrób fabryki hemicznej
S. GLIŃSKIEGO
 Żądać wszędzie Warszawa Nowy Świat № 29.

Ważne dla pań!
GOTUJ NA ZAPAS
 w konserwatorze oryginalnym J. Wecka szparagi, groszek zielony, szabelion, owoce i t. p. a przez całą zimę mieć je będziesz świeże, zdrowe, tania. Szklta i aparaty Wecka trzymają stale na składzie w dużych ilościach
WYŁĄCZNI REPREZENTANCI J. WECKA
Krzysztof Brun & Syn w WARSZAWIE plac Teatralny
 Cenniki na żądanie franko, bezpłatnie

SKLEP ŻELAZNY WSPÓLDZIELCZY „RZEMIEŚLNIK”
 w Częstochowie, ul. Mikołajewska Nr. 1. Telefon Nr. 92.
 Poleca Wagi — Wyznaczki — Maszynki do mięsa patentowane — Narzędzia dla rzemieł, okucia, drut, gwoździe — gruby — nity — naczytnia kuchenne — Kłódki hurtowo i detalicznie i t. p. 398

TAPICER DEKORATOR
R. OZIEMBŁO
 w Częstochowie III Aleja № 32.
 Przyniome wszelkie roboty w zakres tapicerstwa wchodzące Posiada garnitury meblowe i calo-krzyte. Otkmany dywanowc tkanpki sołki szesłagi. Zakładanie firanek portier dywanów krajanie pokrowcy jak również opakowanie mebli. Cenp przystępne.

Polecamy do nabycia wielki obraz kolorowy:
Ks. Jozef PONIATOWSKI
 według obrazu Jul. Kossaka wydanym na upamiętnienie 150-nej rocznicy urodzin, a 100-nej rocznicy bohaterkiej śmierci pod Lipskiem pięknej tej postaci rycerskiej.
Cena wynosi tylko 150 rb.
 Do sprzedawania tego obrazu, jak również szeregu innych, oraz różnych księzek polskich na spłaty miesięczne poszukujemy ludzi sumiennych i wymownych ofiarując im wysoki zarobek, także poboczny. Szczegoly bezplat. Adr.: Księgarnia wydawnicza Polska Poznań — Posen, Schliëssfach.

Firma w Częstochowie ul. Zielona № 7 Telefonu 578.
BETON
 Poleca: się z robotami i wyrobami betonowymi i żelazo-betonowymi jako to chodniki, burtę chodnikowe kregi studienne, rury kanalizacyjne i t. p. Po cenach przystępnych.

Zakład Stolarski Bolesława RUTKOWSKIEGO
 II Aleja № 24.
 Przyjmuje po cenach zniżonych wszelkie roboty jako to meble, budowie, urządzenia składów aptecznych, szkoł ławki szkolne najnowszego systemu, odzieżowanie mebli i pakowanie tychże, gotowe do sprzedania tania szafy, łóżka i t. p. 146

Niemieckiego języka
 wyuczam w krótkim czasie. Uczą literatury i korespondencji: IV Aleja 55 II piętro m. 10. Od 5-ej do 8-jej wiecz. 0506
Mleko
 wyborowe sładkie i kwaśne śmietanki. Kupujący nad 10 garncy otrzyma po cenie hurtowej, Poleca M. Koper Wieluńska № 60. 141

DO SPRZEDANIA
 3) Majątki domy, place, młyny, tartaki parowe i t. p. w Częstochowie, Radomsku, Zawierciu i innych miejscowościach. — Do uokowania 3,000 rub. na hipotekę miejską zaraz. —
 3) 2 duże pokoje, przedpokój, kuchnia i ogród do wynajęcia od I lipca r. b. za 200 rub. Cerkiewna rog Ciemnej.
Częstochowskie Kaucjonowane BIURO KOMISOWE
S. BZOWSKI i J. DRESZER
 2 Aleja № 33. Telefonu № 79.

Bez tarcia! „Jaga” Bez pracy!
Wspaniały preparat do prania
 bo jest absolutnie niezabudowy dla bielizny, a jednak najbrudniejsza, nawet stara, pożyłka bielizna staje się zupełnie biała i nabiera świeżości nowej bielizny.
ŻĄDĄC WSZĘDZIE
ZAPŁACE 500 RUBLI
 temu, kto wykaże w „JADZE“ obecność: chlorku, sodu lub jakichkolwiek szkodliwych dla bielizny kwasów.

BOL GŁOWY MIGRENY
LIQUORVON
 Wspaniały preparat do prania

Licówki terakotowe, płytki terakotowe glazurowane oraz na podkładzie kaolinowym
POSADZKI TERAKOTOWE stale na składzie
ZDZISŁAW RYLSKI Częstochowa, Aleja II 20 Telefon 93.
 Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI Kierownik Literacki J. GALINCKI
 Druk. F. D. WILKOSZEWSKIEGO w Częstochowie